

جایزه معماری پritzker

آن لاکاتون (Anne Lacaton) و ژان فیلیپ واسال (Jean-Philippe Vassal)، معماران فرانسوی-مراکشی به عنوان برندگان جایزه معماری پritzker سال ۲۰۲۱ میلادی (چهل و سومین دوره از این جایزه بین المللی) اعلام شدند. این دو معمار پیش از دریافت جایزه معماری پritzker سال ۲۰۲۱، موفق به کسب جوایز معماری دیگری نیز شده بودند. از جمله این جوایز می توان به جایزه معماری ملی فرانسه در سال ۲۰۰۸، جایزه یک عمر دستاورد Trienal de Lisboa در سال ۲۰۱۶ میلادی و جایزه معماری معاصر اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۹ میلادی اشاره کرد.

هیئت داوران جایزه پritzker را به خاطر تلاش های آن لاکتون و ژان فیلیپ واسال روی پروژه های معماری که به رفاه افراد کم درآمد می پردازد، به آن ها اهدا کردند. این داوران با انتشار بیانیه ای اعلام کردند: با توجه به وضعیت اضطراری اقلیمی و زیست محیطی کنونی و پیامدهای اجتماعی آن در زمینه مسکن و شهر سازی، کار و تلاش های این دو معمار موجب بهبود وضعیت زندگی شمار زیادی از افراد خواهد شد.

عاطفه ملاحسینی

کارشناس ارشد معماری

آن‌ها استودیوی معماری خود را به نام Lacaton & Vassal در سال ۱۹۸۷ میلادی و پس از فارغ التحصیلی از دانشکده ملی معماری و منظر بوردو فرانسه پایه‌گذاری نمودند. این دو با اصل "هرگز تخریب" و مفهوم پایداری در تعادل: اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی شناخته شده‌اند و به عنوان بنیانگذاران شرکت معماری مستقر در پاریس، بیش از ۳۰ پروژه را در سراسر اروپا و غرب آفریقا به پایان رسانده‌اند، از موسسات فرهنگی و دانشگاهی خصوصی گرفته تا فضاهای عمومی، مسکن اجتماعی و تحولات شهری. یکی از مهمترین آثار آنها را می‌توان، تغییر شکل ۵۳۰ خانه در بوردو، با استفاده از اصل "هرگز تخریب" دانست.

پروژه‌های طراحی شده توسط آنها، شاهد محکمی است بر آنچه که بدان اعتقاد دارند: پایداری، رفاه، مسئولیت اجتماعی، بازآفرینی شهری و احترام به محیط ساخته شده پیرامون. جالب است بدانید این دو معمار ارتباط تنگاتنگی نیز با تدریس معماری در دانشگاه دارند؛ آن لاکاتون؛ متولد ۱۹۵۵ میلادی در سن پاردو فرانسه به عنوان دانشیار در موسسه فناوری فدرال زوریخ و ژان فیلیپ واسال؛ متولد ۱۹۵۴ میلادی در کازابلانکا مراکش در دانشگاه هنر شهر برلین مشغول به تدریس است.

در بررسی شیوه معماری این دو معمار در فضاهای گوناگونی چون فضاهای فرهنگی، آموزشی و حتی فضاهای عمومی با موضوعات جالب توجهی مواجه می‌شویم. آن لاکاتون و ژان فیلیپ واسال در شیوه معماری خود، توجه ویژه‌ای به مسکن اجتماعی دارند؛ به ویژه بازسازی ساختمان‌های مسکونی موجود به دور از ایجاد خطر برای آسایش و رفاه ساکنان آنها. نکته‌ی قابل توجه دیگر بهره‌گیری این دو معمار از مصالح و متریال‌های بومی برای ساخت یک مسکن ارزان قیمت می‌باشد. علاوه بر این، آن‌ها در پروژه‌های خود توجه ویژه‌ای به مفهوم اثر گلخانه‌ای (در بند گرفتن انرژی خورشیدی)، سیستم تهویه طبیعی هوا (Natural ventilation)، بهره‌گیری از نور طبیعی و دیگر روش‌های پایدار دارند.

ژان فیلیپ واسال در مصاحبه‌ای پیرامون این موضوع می‌گوید:

من این مفاهیم (اثر گلخانه‌ای، سیستم تهویه طبیعی هوا، بهره‌گیری از نور طبیعی و...) را در نیجر آموختم؛ مردمان نیجر، مردمان بسیار سخاوتمندی هستند؛ تقریباً تمام نیازهای خود را با کمترین امکانات تامین می‌نمایند. آن‌ها همین امکانات کم را نیز در نهایت ابتکار و امیدواری به خدمت می‌گیرند. بی‌شک حضور در نیجر برای من به مانند یک مدرسه معماری بود.

با اطمینان می‌توان گفت حضور در نیجر زمینه‌ساز شکل‌گیری معماری ساده و در عین حال منحصر به فرد ژان فیلیپ واسال و همکار وی شد. این دو معمار اولین پروژه خود را در کشور نیجر تجربه کردند. ساخت یک کلبه از کاه و شاخه‌ی بوته‌ها. شرایط حاکم بر نیجر، آن‌ها را به عهده‌ی عجیب واداشت: آنچه را می‌توانیم بازسازی نماییم، به هیچ وجه تخریب نکنیم.

استودیوی معماری Lacaton & Vassal در طراحی‌های خود، ابتدا به اندیشیدن پیرامون فضای داخلی و سپس نمای پروژه می‌پردازد (توسعه پروژه از داخل به خارج). آن‌ها در تلاشند تا دریابند جریان زندگی مردم و حرکت آن‌ها در یک فضا چگونه می‌تواند به بهترین نحو ممکن انجام پذیرد. آن لاکاتون و ژان فیلیپ واسال در سال ۱۹۹۳ میلادی و پس از بازگشت از نیجر، به طراحی خانه Latapie در کمون در جنوب غربی کشور فرانسه پرداختند. آن‌ها در طراحی این پروژه از مفهوم اثر گلخانه‌ای (در بند گرفتن انرژی خورشیدی) برای ایجاد شرایط زیست اقلیمی بهره‌گرفتند. آنها با استفاده از خورشید، هماهنگ با تهویه طبیعی، سایه خورشید و عایق بندی، اقلیم‌های کوچک قابل تنظیم و مطلوبی را ایجاد کردند.

آن لاکاتون و ژان فیلیپ واسال در سال ۱۹۹۸ میلادی، طراحی و ساخت یک اقامتگاه خصوصی در Cap Ferret کشور فرانسه را به انجام رساندند. هدف آن ها در طراحی این پروژه بسیار ستودنی بود: ایجاد حداقل تغییرات در محیط طبیعی. آن ها در این پروژه به جای از بین بردن ۴۶ اصله درخت موجود در سایت، با پرورش گیاهان بومی، پروژه خود را در ارتفاعی بالاتر ساختند و به ساکنان آن، این اجازه را دادند تا در میان گیاهان زندگی کنند.

اقامتگاه خصوصی در Cap Ferret ▼

پروژه ۵۳۰ واحدی ▼

آن لاکاتون در مصاحبه ای در سال ۲۰۱۹ میلادی، توصیف بسیار قابل توجهی از طراحی فضاها در معماری را بیان می کند. او معماری را به تکنیک فیلمبرداری در سینما تشبیه می کند و می گوید:

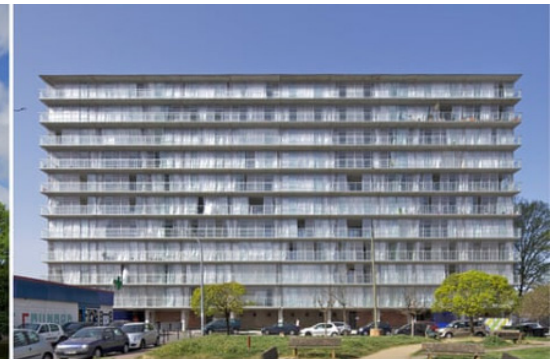
کارگردان، فیلم خود را بر اساس یک سری میکروسکانس ها بنامی کند؛ اتفاقی که همیشه در دل آن، حرکت وجود دارد. هر سکانس، فضای منحصر به فردی را ایجاد می کند. توالی میکروسکانس ها و سکانس ها در واقعیت معنایی ندارد اما کارگردان با مونتاژ صحیح آن ها، وحدت یا معنایی را ایجاد می کند. یک مجموعه واحد که از میکروسکانس ها و سکانس ها تشکیل یافته است. در معماری نیز تکه های گوناگونی از فضا وجود دارد و مفهوم مونتاژ در آن، یعنی ایجاد ارتباط فضاهای گوناگون با یکدیگر.

آن لاکاتون و ژان فیلیپ واسال در سال ۲۰۱۷ میلادی و در همکاری با فریدریک درووت و کریستف هونتین به نوسازی و بازسازی پروژه ۵۳۰ واحدی سه بلوک بزرگ مسکن اجتماعی در شهر بوردوی فرانسه با هدف فراهم ساختن رفاه ساکنان پرداختند (این پروژه در دهه ۱۹۶۰ میلادی ساخته شده است). این پروژه، به دلیل بهبود کیفیت فضایی، افزایش سطح زندگی ساکنان آن و همچنین کاهش هزینه های اقتصادی و بهینه سازی شرایط زیست محیطی موفق به دریافت جایزه معماری معاصر اتحادیه اروپا (جایزه Mies van der Rohe) شد.

قبل از بازسازی و نوسازی ▼

پس از بازسازی و نوسازی ▼

پیش از بازسازی و نوسازی ▼

فرآیند بازسازی و نوسازی

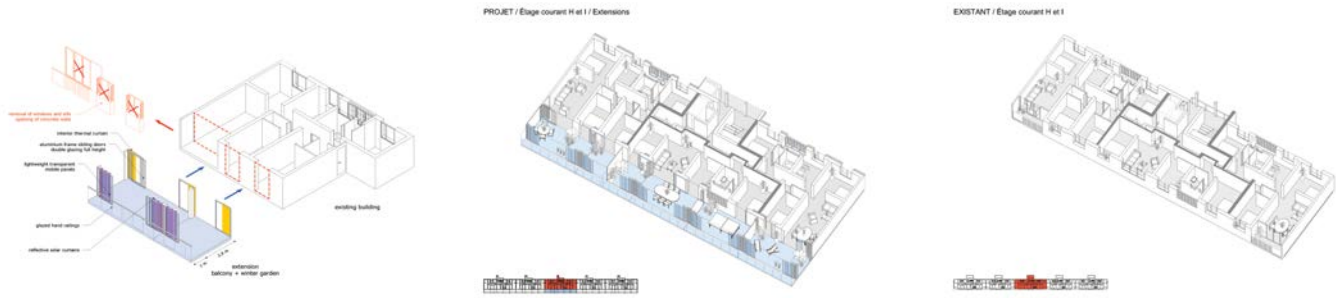
پس از بازسازی و نوسازی

افزوده شدن فضایی با عنوان باغ زمستانی به نمای پروژه

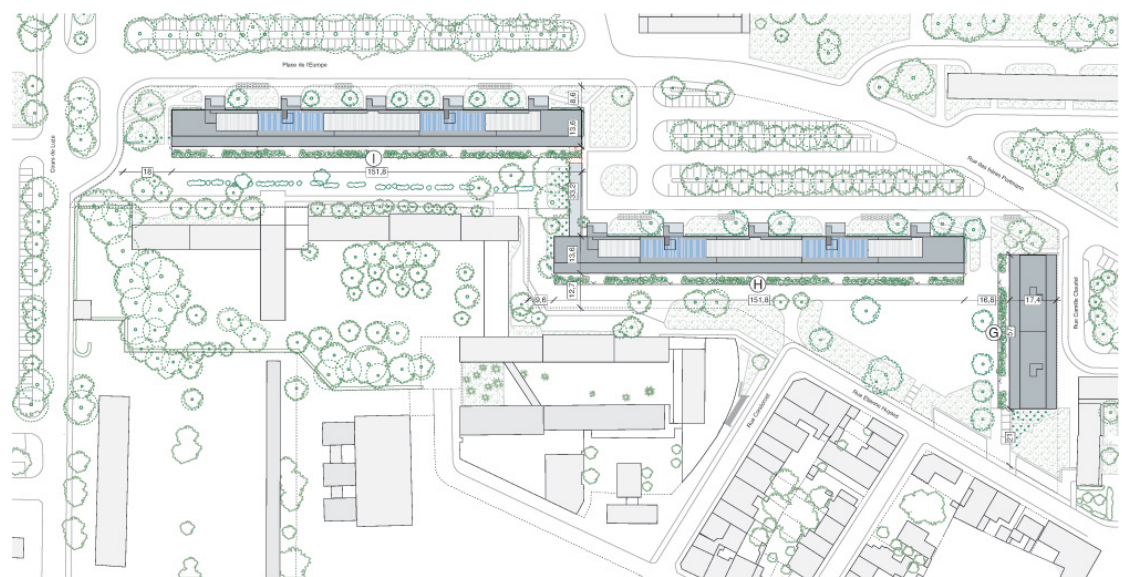

جزئیات طراحی باغ زمستانی

به منظور کاهش مدت زمان در ساخت، از مازول های پیش ساخته استفاده شد. مازول هایی که همانند داربست به سرعت در جلوی ساختمان نصب شدند و تراس های باغ زمستانی را با امکان دریافت نور طبیعی در بلوک های ۱۶ طبقه ی پروژه ۵۳۰ واحدی اضافه کردند.

سایت پلان

ژان فیلیپ واسال در این باره می گوید:
ما هیچ گاه شرایط موجود را به عنوان یک معضل و مشکل نمی بینیم، زیرا در این حالت، فرصت بهتری برای بیان ایده های خود داریم.
آن لاکانون نیز بر این باور است که:
وراریخت، فرصتی برای انجام کارهای بهتر با آنچه که در حال حاضر وجود دارد را فراهم می آورد، اما تخریب یک تصمیم ساده است، تخریب
یعنی اتلاف بسیاری از چیزهای باارزش، یعنی اتلاف انرژی، اتلاف مواد و مصالح و مهم تر از همه اتلاف تاریخ. علاوه بر این، تخریب تاثیر اجتماعی
منفی ای نیز دارد.

از دیگر پروژه های این زوج معمار می توان به موارد زیر اشاره کرد:

طراحی ۱۴ مسکن اجتماعی Cité Manifeste در کمون Mulhouse فرانسه در سال ۲۰۰۵ میلادی
طراحی دانشکده علوم مدیریت در شهر Bordeaux فرانسه در سال ۲۰۰۸ میلادی
طراحی آپارتمان ۵۳ واحدی در کمون Saint-Nazaire فرانسه در سال ۲۰۱۱ میلادی
طراحی یک مجموعه فرهنگی و تئاتر چندمنظوره در شهر Lille فرانسه در سال ۲۰۱۳ میلادی
طراحی مسکن اجتماعی + دانشجویی Ourcq-Jaurès در شهر پاریس فرانسه در سال ۲۰۱۳ میلادی
طراحی مسکن اجتماعی ۵۹ واحدی Jardins Neppert در کمون Mulhouse در سال ۲۰۱۴ میلادی
طراحی یک ساختمان مسکونی + اداری در Chêne-Bourg شهر ژنو سوئیس در سال ۲۰۲۰ میلادی
www.pritzkerprize.com